

7. Judyna N. Hudozhestvennaja lyteratura v rabote s det'my logopedicheskoy grupy / Doshkol'noe vospityanye – 1984 - №6.

В статье указывается, что в связи с увеличением количества детей с нарушением речи, в современной специальной педагогике и психологии утвердилось положение о необходимости раннего выявления и преодоления речевых нарушений. Именно через художественное слово ребенок с первых дней получает первые и важнейшие уроки общественной жизни. Речевые нарушения условно разделены на три большие группы. Раскрыто три этапа по формированию звукопроизношения. Авторы приводят примеры использования художественных произведений в преодолении речевых нарушений и некоторые методические указания к их проведению.

Ключевые слова: специальное образование, нарушение речи, художественно-речевая деятельность, этапы, коррекция речи.

The article points out that the formation and development of speech as the most significant condition of knowledge acquisition, logical thinking development and other aspects of psychic activity have acquired special importance due to the reforms of special preschool education in Ukraine. In relation to the increase in the number of children with speech defects in modern special pedagogics and psychology there is a statement focusing on the necessity of early revealing and overcoming speech defects. The child since the first days of life gets the first and most important lessons of social life through artistic words (lullaby, fairy-tale, proverb, fable etc.). According to the scholars' points of view the defective speech has an effect on the formation of their intellectual, sensomative, sensor, and emotionally-volitional sphere. Different speech defects have been disclosed. They are conditionally divided into three big groups. The first group comprises phonetic speech defects. They are revealed in mispronunciation of both separate sounds and their groups without other accompanying manifestations. The second group includes phonetic and phonemic defects. The child mispronounces speech sounds, does not distinguish them, and does not understand the acoustic and articulation difference between oppositional sounding. The third group deals with the general underdeveloped speech where all the speech components are deviated. The major attention of speech therapist is focused on overcoming phonetic defects and underdevelopment of phonemic speech aspects. It is recommended to actively add lessons of speech development. Non-formation of any of the stated operations causes the problems in writing and reading acquisition, dysgraphia and dyslexia. It is stated that the use of artistic and speech material on the lessons on sound pronunciation is a great advantage to both speech and intellectual child development. Three stages of sound pronunciation formation, the preparation of human speaking apparatus, the clarification of sound pronunciation, the reflection of sounds in words, phrasal speech have been singled out. The author gives the examples of the use of fiction and some methodological directions to overcome speech defects.

Keywords: special education, speech defect, artistic and speech activity, stages, speech correction.

УДК 32:37.014:378.011.3-057.87(045)

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-134-136

Гальма Федорівна,

кандидат політичних наук, доцент,

Мукачівський державний університет, м.Мукачєво

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ І ПОЛІТИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.

Досліджено місце політології в системі гуманітарних знань як інтегративної комплексної науки про політику у всіх її проявах та визначено вплив політичної освіти на формування професійної компетентності і політичного світогляду майбутнього фахівця.

Ключові слова: політологія, політика, політична освіта, політична культура, гуманістичні цінності.

Постановка проблеми. Політологія розглядається як цілісна, внутрішньо диференційована, міждисциплінарна наука, що складається з ряду галузей політичного знання, що досліджує різні сторони політики на різних рівнях пізнання й під різними кутами зору: політичну філософію, теорію політики, політичну соціологію, політичну історію, політичну психологію, політичну антропологію, теорію міжнародної політики, політичну географію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерельної бази з теми дослідження показав, що впродовж останніх років вітчизняними і зарубіжними науковцями (В. Андрущенко, М. Бойко, В. Бебик, В. Горбатенко, О Штика, В. Лісовий, Д Несбит, Ж. Зіллер, Г. Зіммель) здійснювалися дослідження питання ролі політичної освіти і політичної культури в системі державної освітньої політики сучасності.

Мета статті: розкрити вплив політичної освіти в оновленні освітньої політики українського суспільства, а також у формуванні професійної компетентності і політичного світогляду майбутнього фахівця.

Результати дослідження. Українську соціокультурну дійсність визначають риси, які характеризують сучасну молодь: нечіткість уявлень про політику, політичну діяльність, політичну культуру, відчуження від проблем суспільства, соціального інертністю, низьким рівнем самостійного мислення, відсутністю цінностей, які негативно впливають на становлення особистості. Свідомість молодшої людини приймає те, що збігається зі специфікою її світосприйняття: «опора на власні сили; кар'єра і успіх; особиста готовність до життя; «життєвий оптимізм» з

розвиненим почуттям впевненості; зростання якості освіти; політичної активності; поступове зростання етноцентризму і усвідомлення себе українцями, що має ціннісну природу [2].

Політологія як наука досліджує закономірності і сутність політичної сфери, політичної системи суспільства, політичної свідомості і культури, глобальних геополітичних проблем; висвітлює історію політичної думки, дає знання про політичні інститути, їх організацію та функціонування; права, свободи, обов'язки громадян; участь особи в політичному житті; суб'єкти і об'єкти політики; політичний маркетинг і політичний менеджмент, політичну культуру, сучасні політичні доктрини, світовий політичний процес. Завдання політології як навчальної дисципліни – дати всім, хто цікавиться цими проблемами, мінімум наукових знань про політику, а політиків – навчити досягати успіху у виборчих кампаніях [4], допомогти сформувати професійні компетентності та політичний світогляд майбутнього фахівця.

Політична наука є загальною інтеграційною наукою про політику в усіх її проявах. У широкому розумінні політологія є наукою про політику та її взаємини з людиною і суспільством. У вузькому – це наука про політичну владу, її природу і сутність, зміст і механізми здійснення. Але, відрізняючись від інших наук, що досліджують ці проблеми, політологія вивчає універсальні та специфічні закони політичного життя, спосіб організації і здійснення влади в динаміці, в дії.

Сучасний етап розвитку політичної науки в Україні можна охарактеризувати як період стабільності і більше, ніж будь-яка інша суспільна наука, «прив'язана» до національної

специфіки. Політологія як наука і навчальна дисципліна має авторитет не тільки в країнах Західної Європи, США, вона швидкими темпами утверджується на теренах посттоталітарних країн. Така увага до неї зумовлена необхідністю формування в цих країнах нової політичної культури, створення громадянського суспільства, утвердження гуманізму та поширення демократичних норм і цінностей. Політологи вважають, що межі політології постійно змінюються, а іноді навіть важко визначаються. Постійно збільшується кількість тем, які вивчає політологія. Це відбувається тому, що сучасна політика торкається багатьох областей людської діяльності. Але політичну сферу життя суспільства вивчають і інші дисципліни - філософія, соціологія, теорія держави, історія. Кожна з них розглядає процеси, що відбуваються в політиці, під своїм кутом зору, тобто має свій предмет вивчення.

Одним з ключових завдань політології є навчально-просвітницька діяльність, формування високої політичної свідомості та політичної культури громадян, зокрема – молодого покоління. У цих процесах політологія як навчальна дисципліна відіграє незамінну роль. Політичні знання мають утвердитися в усіх сферах свідомості. Йдеться передусім про поширення політологічних знань по вертикалі, тобто про підготовку професійних політиків, парламентарів, працівників державного апарату. Проблеми впорядкованості суспільних процесів і утвердження державності України, впливу владних структур на поліпшення життя громадян – усе це вимагає від носіїв політичної влади високої політичної культури [3].

Політична культура є складовою частиною духовної культури суспільства і нерозривно пов'язана з її іншими формами: з правовою культурою, моральністю, ідеологією. Будь-яка політична культура відображає інтереси, суспільне положення і особливості історичного розвитку відповідної соціальної спільності, нації, регіону і інших суб'єктів політичного життя.

Не менш актуальною і такою ж складною проблемою є поширення політичних знань по горизонталі: серед різних верств населення, учнівської і студентської молоді, усіх соціальних груп, партій, рухів і організацій. Вивчення політології у вищих навчальних закладах є базовим у засвоєнні систематизованих знань про політику, політичну систему суспільства, державу, політичну владу, політичну систему суспільства, політичну свідомість, культуру та ідеологію. Вивчаючи основи політології, студенти повинні вміти професійно оцінювати реалістичність здійснюваної політичної модернізації і тим самим стати на шлях творення політичної філософії життя, формування політичної культури і політичної освіти.

Політична освіта сприяє раціоналізації політичного життя країни, орієнтує людей на свідоме використання політики для досягнення можливого і застерігає від ілюзорних сподівань та очікувань. Знання з політології потрібні для того, щоб стати свідомим, освіченим громадянином і підготовленим фахівцем, який усвідомлено виконує свої обов'язки і не перетворюється на іграшку в руках недобросовісних політичних гравців. Це особливо стосується тієї частини молодих громадян, які здобувають вищу освіту і з часом займуть керівні посади в суспільстві [5].

Перетворення, які відбуваються в нашому суспільстві зорієнтовані та освітні технології і виявлення неординарних здібностей молоді. Сьогодні потрібно розвивати особистість

враховуючи індивідуально-психологічні особливості, здатної до саморозвитку та самовдосконалення. Потрібно створювати умови для формування таких якостей особистості, як мобільність, уміння інтегруватись у динамічне суспільство, критичність мислення, уміння генерувати нові ідеї. Політична наука дає можливість забезпечити реальну участь молоді в політичному житті можна, звернути увагу на такі питання, як: розвиток критичного мислення, що забезпечує здатність усвідомлювати та відстоювати особисту позицію в питаннях соціально-політичного життя держави і громадянського суспільства; життєвих компетентностей особистості, що забезпечать її активну громадянську позицію, здатність розуміти свої права і обов'язки. На формування політичних знань, умінь і навичок істотний вплив мають соціально-психологічні та індивідуально-психологічні [6].

Основним завданням політології є визначення чинників, які сприяють формуванню політичних компетенцій, — адже завдяки цьому стає можливим спрямування освітніх, психолого-педагогічних впливів на становлення, утвердження та розвиток суспільно-політичних компетенцій, що, у свою чергу, веде до формування більш освіченого, компетентного, зрілого й відповідального громадянина. Компетентна політична поведінка може бути забезпечена завдяки наявності й дієвому функціонуванню певної системи політичних знань, умінь і навичок особистості.

Набуття знань з політичної науки – це своєрідний освітній і виховний процес, який надає досвід сучасних політичних подій, політичних процесів, які підштовхують до формування громадської думки, творчості, активності, набутті ціннісних орієнтацій. Важливу роль у формуванні політичних поглядів відіграють політичні знання, які допомагають:

- орієнтуватися в основних вітчизняних і світових політичних школах, концепціях, напрямках;
- мати уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, про суб'єкт і об'єкт політики; знати права людини і громадянина, суть і значення політичних систем і режимів у житті держави та суспільства;
- охопити багатоаспектність суспільного життя: політичну, економічну, духовну та ідеологічну сфери;
- набути високий рівень політичної культури;
- розуміти процеси міжнародного політичного життя, сучасний геополітичний стан, місце і роль України в сучасному геополітичному просторі [7].

Висновки і перспективи подальших досліджень. У результаті досліджень ми приходимо до висновку, що особливу роль для формування політичної культури і політичної освіти відіграють знання з політології. Політичну сферу життя суспільства вивчають багато наук: філософія, соціологія, теорія держави й права, історія, політична географія. Настільки широке поле досліджень пояснюється тим, що політика являє собою найвищою мірою складне й багатогранне явище. У сучасній політичній науці немає однозначного визначення терміна «політика», що пояснюється складністю політики, багатством її змісту, різноманітністю властивостей. Як наслідок, політологія, виступаючи як інтегральна наука про «політику» має складну структуру.

Список використаних джерел

1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика / В. М. Бебик. – К. : МАУП, 2000. – 383 с.
2. Білоус А. Політико-правові системи: світ і Україна / А. Білоус. – К., 1997. – 200 с.
3. Історія держави і права України : курс лекцій / за ред. В. Г. Гончаренка. – К., 1996. – 288 с.
4. Колодій А. Політика і наука про неї. Лекція 1 з курсу «Політологія» [Електронний ресурс]. – 2008. – Режим доступу: <http://political-studies.com/?p=1561>.
5. Концепція національно-патріотичного виховання для дітей та молоді. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua/content/Новини/2015/06/16/konczepczya.doc.
6. Практикум з політології / за ред. Ф. М. Кирилюка. – К. : «Видавничий дім «Комп'ютерпрес», 2003 – 622 с.
7. Рудич Ф. М. Політологія : курс лекцій / Ф. М. Рудич. – К., 2000 – 380 с.

References

1. Bebiuk V.M. 2000, *Bazovi zasady politolohii: istoriia, teoriia, metodolohiia, praktyka* [Basic principles of political science: history, theory, methodology, practice], Kyiv: MAUP, 383 p.
2. Bilous A. 1997, *Polityko-pravovi systemy: svit i Ukraina* [Political and legal systems: the world and Ukraine], Kyiv, 200 p.
3. Goncharenko V.G. (ed.) 1996, *Istoriia derzhavy i prava Ukrainy : kurs leksii* [History of the state and law of Ukraine: course of lectures], Kyiv, 288 p.
4. Kolodiy A. 2008, *Polityka i nauka pro nei. Lektsiia 1 z kursu "Politolohiia"*, [Politics and science about it. Lecture 1 of the course "Politics"], [online]. Available at: <http://political-studies.com/?p=1561>. [Application Date 19.11.2018].
5. *Kontsepsiia natsionalno-patriotichnoho vykhovannia dlia ditei ta molodi* [The concept of national patriotic education for children and youth], [online]. Available at: www.mon.gov.ua/content/Novini/2015/06/16/konczepczia.doc. [Application Date 19.11.2018].
6. Kirilyuk F.M. (ed.) 2003, *Praktykum z politolohii* [Practicum on political science], Kyiv : «Publishing House "Computerpress"», 622 p.
7. Rudich F. M. *Politolohiia : kurs leksii* [Political science: a course of lectures], Kyiv, 2000.

В статті досліджено значення політології в системі гуманітарних знань як інтегративної комплексної науки о політиці во всіх її проявах. Наука о політиці розглядається як цілісна, внутрішньо диференційована, міждисциплінарна наука, яка складається з різних напрямків політичних знань, досліджує різні сторони політики на різних рівнях пізнання і под різними кутами зору: політичної філософії, теорії політики, політичну соціологію, політичну історію, політичну психологію, політичну антропологію, теорію міжнародної політики, політичну географію. Проаналізована наукова література, яка досліджує українськими та зарубіжними ученими по питанням ролі політичного виховання і політичної культури в системі державної освітньої політики сучасності.

Ключові слова політологія, політика, політичне виховання, політична культура, гуманістичні цінності, політичні знання.

The article investigates the place of political science in the system of humanitarian knowledge as an integrative comprehensive science of politics in all its manifestations. The science of politics is seen as a holistic, internally differentiated, interdisciplinary science consisting of a number of branches of political knowledge that explores the various aspects of politics at different levels of cognition and from different angles: political philosophy, political theory, political sociology, political history, political psychology, political anthropology, the theory of international politics, political geography. Political education promotes rationalization of the political life of the country, orientates people to the conscious use of politics to achieve the possible and warns against illusory aspirations and expectations. Knowledge in political science is required in order to become a conscious, educated citizen and trained specialist who consciously performs duties and does not turn into a toy in the hands of unscrupulous political players. This is especially true for the part of young citizens who acquire higher education and will eventually overtake leadership positions in society. The source base over the last years of national and foreign scholars on the role of political education and political culture in the system of state educational policy of the present has been analyzed.

Keywords: political science, politics, political education, political culture, humanistic values.

УДК 37.011.3-051:78:37.013.82:7(045)
DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-136-139

Качур Мирослава Михайлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Куцин Еріка Карлівна,
аспірант,
Мукачівський державний університет, м.Мукачеве

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті висвітлюється проблема арт-терапевтичної компетентності, як необхідної складової професійної діяльності вчителя музичного мистецтва. З'ясовано сутність арт-терапевтичного потенціалу мистецтва у самовираженні та творчому розвитку особистості, розкрито значення арт-терапевтичного методу як засобу психолого-педагогічної допомоги учням у виявленні особистісно-ціннісного ставлення до світу. Зазначено про необхідність арт-терапевтичної компетентності вчителя музичного мистецтва у світлі вимог Нової української школи та вирішення завдань мистецької освітньої галузі.

Ключові слова: арт-терапевтична компетентність, вчитель музичного мистецтва, професійна діяльність, арт-терапія, мистецтво, особистість.

Постановка проблеми. В сучасних умовах реформування системи вищої освіти України, впровадження у навчально-виховний процес гуманістичної парадигми, положень Болонської декларації актуальності набуває проблема підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних вирішувати складні педагогічні завдання у не простих реаліях суспільного поступу. Особливої уваги і вирішення потребують проблеми соціально-педагогічного змісту: духовної деградації, втрати ціннісних орієнтацій, деформації відносин у суспільстві і сім'ї, адаптації в соціумі дітей з особливими потребами тощо. Завдання вищої школи, що знайшли своє відображення та задекларовані в державних документах (законах України «Про

освіту», «Про вищу освіту», «Державного стандарту початкової освіти»), передбачають необхідність вдосконалення процесу підготовки педагогів, розширення спектру їх професійної компетентності, унікальною складовою якої є, на нашу думку, арт-терапевтична компетентність.

В центрі уваги Нової української школи – особистість учня з неповторними можливостями та багатством внутрішнього світу, у розкритті яких вагома роль належить мистецтву. Професійна діяльність вчителя музичного мистецтва покликана виявляти природні задатки та здібності дітей, забезпечувати умови для розвитку творчого потенціалу особистості, спонукати до самовираження та самореалізації в художньо-творчій діяльності.